

**Nærøyfjorden
verneområdestyre**

Postadresse
Nærøyfjorden verneområdestyre
Njøsavegen 2
6863 Leikanger

Besøksadresse
Fjordsenteret
5745 Aurland

Kontakt
Sentralbord: +47 57 64 30 00
Direkte: +47 5764 3129

fmv/post@fylkesmannen.no
www.nasjonalparkstyre.no/naroyfjorden

Statens vegvesen

Sakshandsamar Anbjørg Nornes

Vår ref. 2021/3953-0 432.2

Dykkar ref.

Dato 17.03.2021

Dispensasjon - Nærøyfjorden landskapsvernområde - Stalheimskleiva - midlertidig anleggsveg

Sender vedlagt saksprotokoll med saksframlegg frå Nærøyfjorden verneområdestyre.

Informasjon om klagerett

Vedtaket kan klagast inn for Miljødirektoratet av partar i saka eller andre som har rettsleg klageinteresse med ein frist på 3 veker jf. forvaltningslova §§ 28-29. Klagen skal rettast til Miljødirektoratet, men sendast via verneområdestyret v/sekretariatet, som kan gje nærare opplysningar om klagerett og rett til å sjå saksdokument.

Med helsing

Trygve Skjerdal
Nærøyfjorden verneområdestyre

Anbjørg Nornes
verneområdeforvaltar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Vestland fylkeskommune Postboks 7900 5020 BERGEN

SNO Aurland

Voss herad

Postboks 145 5701 VOSS

Arkivsaksnr: 2021/3953-0
Sakshandsamar: Anbjørg Nornes
Dato: 07.03.2021

Utval	Utvalssak	Møtedato
Nærøyfjorden verneområdestyre	24/21	15.03.2021

Nærøyfjorden landskapsvernområde - Stalheimskleiva - midlertidig anleggsveg

Innstilling frå forvaltar

Nærøyfjorden verneområdestyre gjev Statens vegvesen dispensasjon til å byggja ein midlertidig anleggsveg i Stalheimskleiva. Dispensasjonen er gjeve med heimel i verneforskrifta for Nærøyfjorden landskapsvernområde og naturmangfaldlova § 48 fyrste ledd og fyrste alternativ.

Løyvet er gjeve med fylgjande vilkår:

- Anleggsvegen skal byggjast på oppsida av innermur nedst i Stalheimskleiva. Vegen kan vera ca. 80 meter lang, og med ei vegfylling på inntil 4 meter breidde.
- Det kan nyttast sprengstein og murstein i vegfyllinga. Det skal ikkje køyrast til jordmassar frå område utanfor Stalheim. For å skjerma terrenget skal det leggst granbar i both av fyllinga, og det skal leggst fiberduk mot innermur.
- Ved opprydding etter anleggsvegen skal alle spor fjernast, og terrenget skal tilbakeførast til den stand det var før vegen vart bygd.
- Anleggsvegen skal vera rydda og fjerna etter 3 år, og seinast innan 01.10.2023.
- Det skal ikkje ligge att lagra massar og restar frå vegfylling i verneområdet etter at anleggsperioden er ferdig.
- Når arbeidet er ferdig, skal det sendast inn dokumentasjon som viser opprydding etter anleggsvegen.

Saksprotokoll i Nærøyfjorden verneområdestyre - 15.03.2021

Handsaming i møtet

Vedtak i samsvar med innstilling frå forvaltar.

Vedtak

Nærøyfjorden verneområdestyre gjev Statens vegvesen dispensasjon til å byggja ein midlertidig anleggsveg i Stalheimskleiva. Dispensasjonen er gjeve med heimel i verneforskrifta for Nærøyfjorden landskapsvernområde og naturmangfaldlova § 48 fyrste ledd og fyrste alternativ.

Løyvet er gjeve med fylgjande vilkår:

- Anleggsvegen skal byggjast på oppsida av innermur nedst i Stalheimskleiva. Vegen kan vera ca. 80 meter lang, og med ei vegfylling på inntil 4 meter breidde.
- Det kan nyttast sprengstein og murstein i vegfyllinga. Det skal ikkje køyrast til jordmassar frå område utanfor Stalheim. For å skjerma terrenget skal det leggst granbar i botn av fyllinga, og det skal leggst fiberduk mot innermur.
- Ved opprydding etter anleggsvegen skal alle spor fjernast, og terrenget skal tilbakeførast til den stand det var før vegen vart bygd.
- Anleggsvegen skal vera rydda og fjerna etter 3 år, og seinast innan 01.10.2023.
- Det skal ikkje ligge att lagra massar og restar frå vegfylling i verneområdet etter at anleggsperioden er ferdig.
- Når arbeidet er ferdig, skal det sendast inn dokumentasjon som viser opprydding etter anleggsvegen.

Saksopplysningar

Dokument som bakgrunn for saka:

- Dispensasjonssøknad Stalheimskleiva, frå Statens vegvesen datert 05.03.2021

Saka vert vurdert etter:

- Forskrift om vern av Nærøyfjorden landskapsvernområde av 08.11.2002
- Naturmangfaldlova av 19.06.2009
- Forvaltningsplan for Nærøyfjorden, rapport nr. 1 - 2008

Statens vegvesen søker om dispensasjon frå verneforskrifta for Nærøyfjorden landskapsvernområde for å bygge ein midlertidig anleggsveg i Stalheimskleiva. Anleggsvegen skal brukast i samband med istandsetting av Minesvingen i Stalheimskleiva. Arbeidet på vegmuren i Minesvingen starta opp i august 2020. Nærøyfjorden verneområdestyre gav dispensasjon til restaureringsarbeidet 03.09.2020. Arbeidet på muren vart ikkje fullført i 2020. Etter planen skal arbeidet starta opp att i vår og fullførast i 2021. I januar i år vart det lagt fram eit nytt geoteknisk notat om eit parti på ein yttermur nedst i Stalheimskleiva. Denne muren har vesentleg deformasjonar og overheng. Skadane er så kritiske at anleggstrafikk til Minesvingen ikkje kan passera dette partiet, og Statens vegvesen har vurdert kva som er beste måten å vidareføre arbeidet på.

I søknaden er det lagt fram fylgjande vurderingar av løysingar:

«Det første forslag til løsning var å anlegge en midlertidig støttefylling langs yttermuren, jf. vedlagt tegning. En slik fylling ville medført tilføring av 1000-2000 kubikkmeter sprengstein, samt anleggelse av en anleggsveg. Dette ville vært et stort og skjæmmende inngrep i

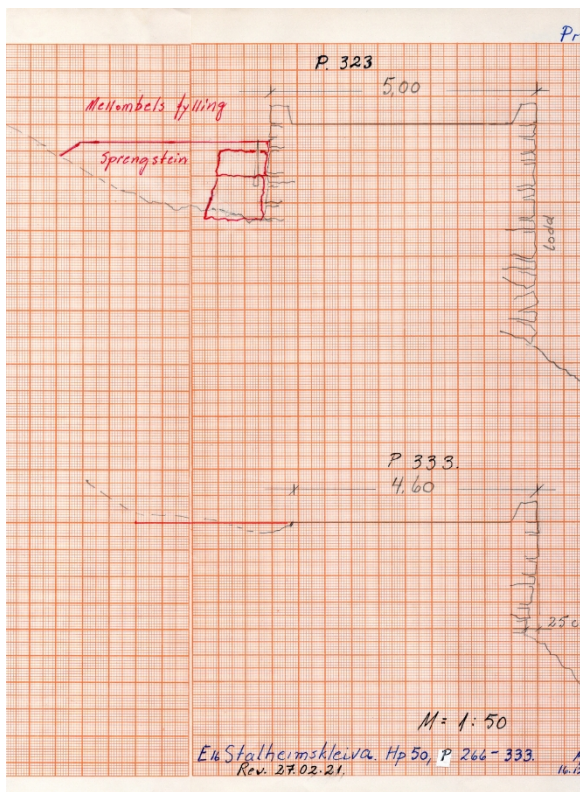
terrenget og forringet opplevelsen av den fredete vegen og landskapet. Derfor foreligger det nå et nytt forslag om å anlegge en midlertidig anleggsveg på innsiden av den fredete vegen for å unngå kjøring på det utsatte partiet. Det bør også nevnes at det er gjort en vurdering av tilkomst til Minesvingen for anleggstrafikken fra oversiden, men det er av flere grunner vanskelig å få til».

Område for fylling ytterside av mur. Kopi fra geoteknisk notat

Framlegg anleggsveg, innermur. Kopi frå søknad

Tverrprofil med anleggsveg. Kopi frå søknad

Den midlertidige anleggsvegen vert 80 meter lang med ei veggbreidde på ca. 3,5 meter. Vegen startar frå ein gamal garasje i botn av Kleiva, og vert kopla på vegen att over det kritiske partiet. Her er det ein opning mellom betongrekkverket og ein fjellknaus, slik at rekkverket ikkje treng fjernast her. Etter hogsten i fjor er det ein del granbar att i terrenget. Dette kan nyttast som underlag. I tillegg skal det leggjast fiberduk mot muren slik at det ikkje kjem finmassar frå fyllinga inn i muren. For å hindre at fyllinga til anleggsvegen skal føre til unødig trykk mot eksisterande mur/veg vil dei brua stor murstein mot innermur. Det vil grovt rekna vera bruk for ca 350 m³ massar med sprengstein til fyllinga. Det vil ikkje vera bruk for terrenginngrep som å skyte fjell for å bygge anleggsvegen, men noko jordmassar må fjernast ved øvre påkopling til Kleiva.

Det er ikkje konkludert med om det kritiske partiet på denne muren må setjast i stand viss det ikkje skal vera biltrafikk i Kleiva i framtida. Dersom dette vert aktuelt kan anleggsvegen fungera som ei arbeidsplattform ved istandsetting av muren. Statens vegvesen søkjer om å få ha anleggsvegen i inntil 3 år.

Lovgrunnlaget.

«Føremålet med Nærøfjorden landskapsvernområde er å ta vare på eit vakkert og eigenarta natur- og kulturlandskap frå fjord til fjell i eit storfelt isbreutforma landskap med eit mangfald av plante- og dyreliv og der eit kulturlandskap med slåtteteigar, beitelandskap, stølsområde, gardsbruk og kulturminne, skapt gjennom aktiv landbruks-drift, utgjer ein vesentleg del av landskapets karakter» jf. verneforskrifta § 2.

Nærøfjorden landskapsvernområde er «..verna mot alle inngrep eller tiltak som vesentleg kan endre eller verke inn på landskapets art eller karakter» jf. verneforskrifta § 3, pkt.1.1. Området er verna mot «...oppføring av anlegg og faste innretningar, sprenging, masseuttak, utfylling, planering og lagring av masse, lausbryting og fjerning av stein og mineral...» jf. § 3 pkt. 1.1. a).

Tiltaket med midlertidig anleggsveg må difor vurderast etter naturmangfaldlova § 48 fyrste ledd, fyrste alternativ; *«Forvaltingsmyndigheten kan gjøre inntak frå et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig»*. Det må vurderast om vilkåra for å gje dispensasjon etter naturmangfaldlova § 48 er oppfylt, og om det kan gjevast dispensasjon til tiltaket.

Etter naturmangfaldlova (nml.) § 7 skal prinsippa i §§ 8-12 leggjast til grunn ved utøving av offentleg mynde, og det skal koma fram av vedtaket korleis prinsippa er vurdert og vektlagt i saka.

Vurdering

Stalheimskleiva ligg i Nærøfjorden landskapsvernområde. Vegen er eit kulturminne av stor verdi, og det er viktig å at vegen og murane vert vedlikehalde. Skadane på muren er så store at det er fare for at muren kan rase ut. Det vil føra til skade på kulturminnet Stalheimskleiva, og vil vera eit stort tryggleiksproblem for ferdsel på vegen og i området. Istandsetting av vegmuren er vurdert til å vera viktig for å ta vare på kulturminnet som er ein del av verneføremålet i Nærøfjorden landskapsvernområde. Tiltaket med å laga ein midlertidig tilkomstveg i nedkant av muren, og bruk av beltemaskin på vegen, vil vera eit lite midlertidig tiltak.

Det er god kunnskap om Stalheimskleiva som kulturminne. Vegen vart freda i 2009 etter kulturminnelova § 22 a. Den ca. 2 km lange Stalheimskleiva vart bygd i perioden 1842-49. Det er utført registreringar av dei tidlegare vegane i Stalheimskleiva, både kongevegen frå 1700-talet, og ein eldre ferdselsveg frå rundt 1600-talet. Restar etter kongevegen frå 1700-talet er registrert nær den aktuelle anleggsvegen, men den har truleg lagt høgare i terrenget enn der anleggsvegen er planlagt.

Det er ikkje tidlegare registrert førekomstar av sårbare artar og naturtypar i tiltaksområdet (Naturbase 08.03.2021). Kunnskapsgrunnlaget jf. nml. § 8 er vurdert som godt for å vurdere saka, og føre-var-prinsippet jf. nml. § 9 er difor ikkje vektlagt i saka.

Forvaltninga skal vurdere den samla belastninga tiltaket kan få på økosystemet jf. nml. § 10. Det er vurdert fleire alternative løysingar for å kunne fullføre arbeidet i Minesvingen utan å fyrst setja i stand vegmuren nedst i Kleiva. For opplevinga av Stalheimskleiva er det viktig å få ferdigstilt arbeidet som er starta opp i Minesvingen, og då er det avgjerande å kunne køyra med maskiner på vegen til og frå Minesvingen i anleggsperioden. Ein midlertidig anleggsveg på utsida av innmuren vil krevje mindre tilkøyring av masser enn ei fylling på utsida av yttermur. Anleggsvegen vil i tillegg vere mindre synleg, og med det få mindre verknad på landskapet. Tiltaket vil vere eit midlertidig tiltak som er reversibelt, og det vil gje liten verknad på landskapet etter vegen er fjerna. Forvaltar vurderer at tiltaket vil gje liten negativ belastning på naturmiljøet og landskapet i Stalheimskleiva. Det vil tvert i mot vere positivt for verneverdiane at kulturminnet Stalheimskleiva vert tatt vare på. På den bakgrunn er den samla belastninga på naturverdiene av midlertidig anleggsveg vurdert som akseptabel.

Det vil ikkje vere naudsynt med inngrep som sprenging av fjell for å bygge anleggsvegen. Det er berre ved øvste delen av anleggsvegen det må fjernast jordmassar for å kople anleggsvegen på Kleiva. Etter anleggsperioden er over skal anleggsvegen fjernast og området tilbakeførast. I samband med opprydding etter anleggsvegen kan området langs muren ryddast slik at vegmuren kan framstå i endå betre stand enn den er i dag. Forvaltar vurderer metoden som er valt for gjennomføring av tiltaket som miljøforsvarleg jf. nml. § 12.

Dersom den skada muren nedst i Kleiva skal setjast i stand, vil det vere ei god løysing å nytta anleggsvegen som arbeidsplattform for dette arbeidet. Det vil kunne hindre ytterlegare inngrep i omkringliggjande terreng. Det må søkjast om nytt løyve dersom dette arbeidet ikkje kan gjennomførast innan den planlagde tida på 3 år.

Nml. § 11 er vurdert som ikkje relevant i denne saka.

Konklusjon

På bakgrunn av vurdering etter naturmangfaldlova §§ 8-12 og verneforskrifta, meiner forvaltar det er grunnlag for å gje dispensasjon frå naturmangfaldlova § 48 fyrste ledd og fyrste alternativ til midlertidig anleggsveg i Stalheimskleiva. Med dei vilkåra som er sett, vil tiltaket ikkje vere i strid med verneføremålet, eller føra til nemneverdig skade på verneverdiane.